

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

TFAS® 7 Finansinės priemonės. Atskleidimas

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

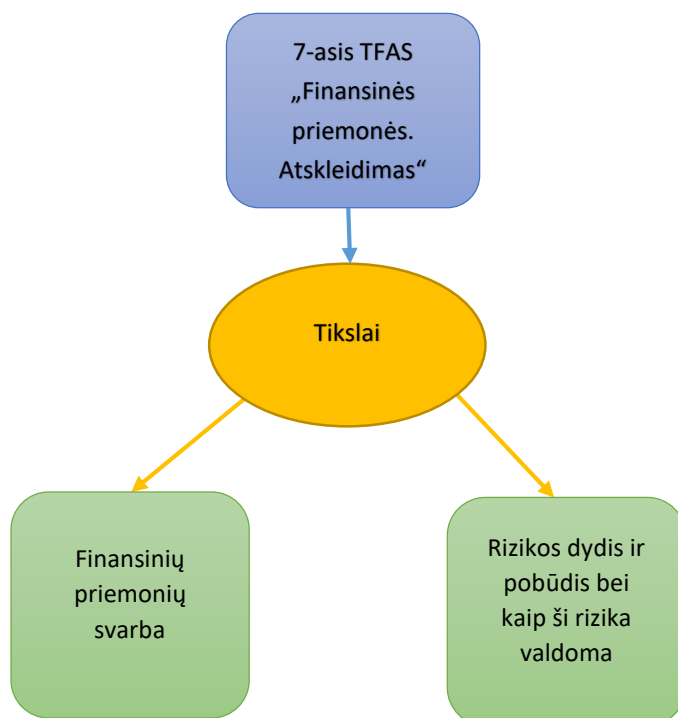
7-ASIS TARPTAUTINIS FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTAS

„Finansinės priemonės. Atskleidimas“

Tarptautinių apskaitos standartų valdyba padarė išvadą, kad finansinių ataskaitų naudotojai turėtų žinoti apie riziką, susijusią su atskaitingų subjektų finansinėmis priemonėmis ir kaip jie šią riziką valdo. Šio standarto tikslas – užtikrinti, kad ūkio subjektai finansinių ataskaitų naudotojams teiktų reikiamą informaciją apie finansines priemones. Pateiktos informacijos dėka finansinių ataskaitų naudotojai galės įvertinti kai kuriuos klausimus.

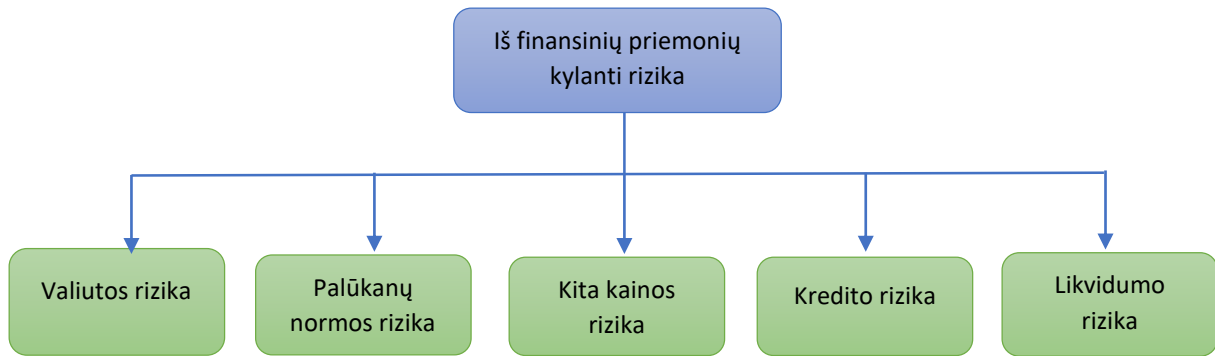
TAIKYMO SRITIS IR APIBRĖŽTYS

Pirmasis iš šių klausimų yra finansinių priemonių svarba ūkio subjekto finansinei būklei ir veiklos rezultatams. Antrasis yra rizikos, su kuria ūkio subjektai susiduria dėl finansinių priemonių per laikotarpį ir jo pabaigoje yra pobūdis ir lygis bei tai, kaip ūkio subjektai valdo riziką (7 TFAS 1 straipsnis). 7-ojo TFAS tikslai pateikti 1 paveiksle.

1 pav. 7-ojo TFAS tikslai

Iš finansinių priemonių kylanti rizika gali būti klasifikuojama kaip valiutos rizika, palūkanų normos rizika, kita kainos rizika, kredito rizika ir likvidumo rizika. Valiutos rizika – tai rizika, atsirandanti dėl finansinės priemonės vertės priklausomai nuo valiutos kurso. Palūkanų normos rizika – tai rizika, kylanti dėl finansinės priemonės vertės svyravimų dėl palūkanų normų pokyčių rinkoje. Kita kainos rizika – tai rizika, kad finansinės priemonės tikroji vertė arba būsimi pinigų srautai gali svyruoti dėl su finansine priemone susijusių priešasčių arba dėl priešasčių, turinčių įtakos visoms finansinėms priemonėms, kuriomis prekiaujama toje pačioje rinkoje. Kredito rizika – tai rizika, kylanti dėl nuostolių, kurie gali atsirasti dėl vienos iš finansinės priemonės šalių įsipareigojimų neįvykdymo. Likvidumo rizika – tai rizika, kylanti dėl to, kad įmonė nevykdo savo įsipareigojimų, susijusių su finansiniais įsipareigojimais (7 TFAS 32 straipsnis). Iš finansinių priemonių kylanti rizika pateikta 2 paveiksle.

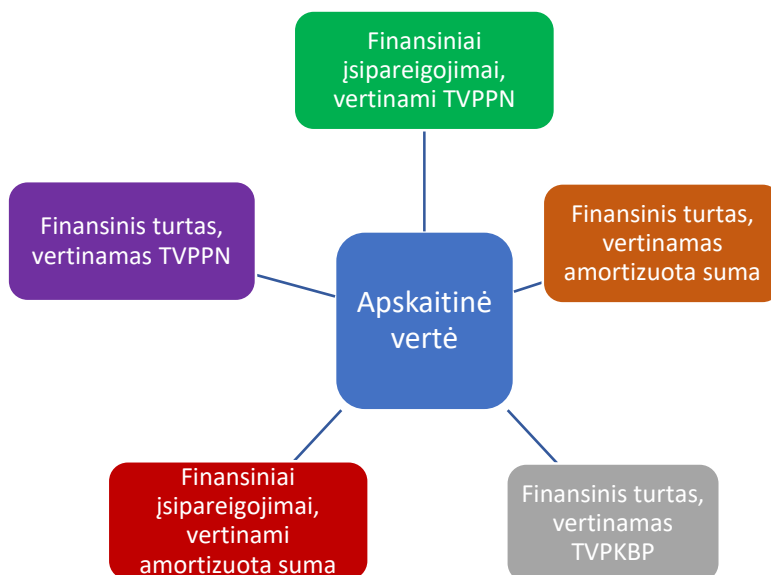
2 pav. Iš finansinių priemonių kylanti rizika

Būtina atskleisti informacija apie finansinę būklę ir finansinius rezultatus

Kiekvienos finansinių priemonių kategorijos pagal 9-ąjį TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ apskaitinė vertė turi būti atskleista finansinės būklės ataskaitoje arba pastabose, kaip nurodyta toliau (7 TFAS 8 straipsnis):

- finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais (TVPPN);
- finansiniai įsipareigojimai pagal TVPPN;
- finansinis turtas, vertinamas atėmus amortizacijos sumą;
- finansiniai įsipareigojimai, vertinami atėmus amortizacijos sumą;
- finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis (TVPKBP).

Šios kategorijos matomos 3 paveiksle.

3 pav. Finansinių priemonių kategorijos.

Toliau pavaizduotas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, pateikimas banko atskleidžiamoje informacijoje.

	Einamasis laikotarpis (PV*)	Ankstesnis laikotarpis (PV)
Skolos vertybiniai popieriai	X	x
• kotiruojami biržoje	X	x
• nekotiruojami biržoje	X	-
Akcijų sertifikatai	X	x
• kotiruojami biržoje	-	x
• nekotiruojami biržoje	X	-
Atidėjiniai vertės sumažėjimui (-)	(x)	(x)
Iš viso	X	x

Toliau pavaizduotas finansinio turto, vertinamo atėmus amortizacijos sumą, pateikimas banko atskleidžiamoje informacijoje.

Viešojo sektoriaus skolos vertybiniai popieriai, vertinami amortizuota suma	Einamasis laikotarpis (PV)	Ankstesnis laikotarpis (PV)
Vyriausybės obligacijos	x	x
Iždo vekseliai	x	x
Kiti skolos vertybiniai popieriai	x	x
Iš viso	x	x
Finansinis turtas, vertinamas amortizuota suma	Einamasis laikotarpis (PV)	Ankstesnis laikotarpis (PV)
Skolos vertybiniai popieriai	x	x
Kotiruojami biržoje	x	x
Nekotiruojami biržoje	x	x
Atidėjiniai vertės sumažėjimui (-)	x	x
Iš viso	x	x
Finansinio turto, vertinamo amortizuota suma, judėjimas per laikotarpį	Einamasis laikotarpis (PV)	Ankstesnis laikotarpis (PV)
<u>Laikotarpio pradžios balansas</u>	x	x
Piniginio turto užsienio valiutos skirtumai	x	x
Pirkimai per metus	x	x
Išpardavimas per pardavimą ir išpirkimą	x	x
Atidėjiniai vertės sumažėjimui (-)	x	x
<u>Laikotarpio pabaigos balansas</u>	x	x

Ūkio subjektas turi atskleisti konkrečią informaciją apie finansinį turtą ir įsipareigojimus, kuriuos jis priskiria TVPPN. Atskleidžiama tokia informacija (7 TFAS 9 straipsnis):

- maksimali kredito rizika, kuriai tenka paskolos ir gautinos sumos ataskaitų sudarymo dieną;
- didžiausios kredito rizikos dalis, kurią galima sumažinti naudojant bet kokią kredito išvestinę ar panašią priemonę;
- suma, priskirtina finansinio turto tikrosios vertės kredito rizikos pokyčiui, nustatoma pagal vieną iš šių veiksmų:

---

*PV – piniginiai vienetai

o tikrosios vertės pokyčio suma, kuri negali būti priskirta rinkos sąlygoms, sukeliančioms rinkos riziką; arba

o taikant alternatyvų metodą, kuris, kaip manoma, tiksliau atspindi turto tikrosios vertės pokytį, sietiną su turto kredito rizikos pokyčiais, sumą.

Atskleidimą, susijusį su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, klasifikuojamus tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais, galima pamatyti 4 paveiksle.

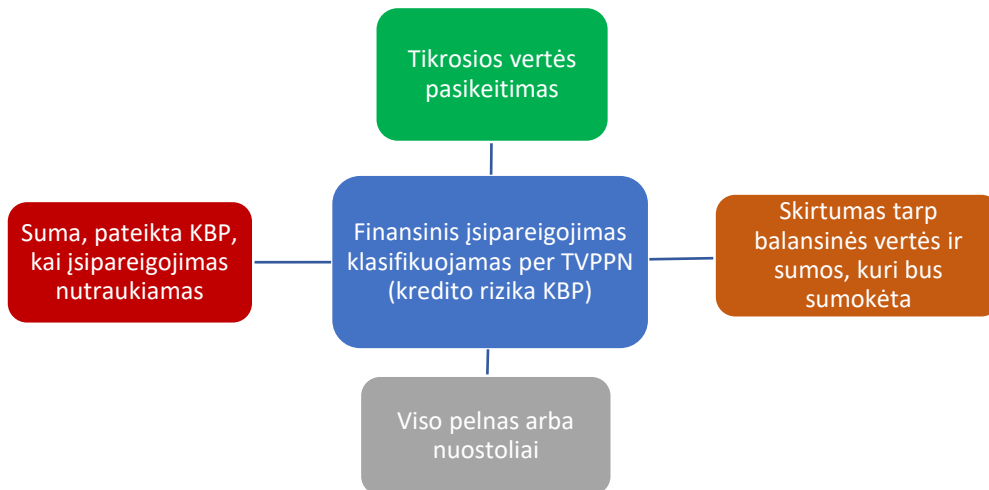

4 pav. Atskleidimas, susijęs su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, klasifikuojamais tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais

Jei finansinis įsipareigojimas yra klasifikuojamas prie įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais, būtina atskleisti kredito rizikos pokyčių įtaką kitoms bendrosioms pajamoms. Toliau reikia paaiškinti (7 TFAS 10 straipsnis):

- finansinio įsipareigojimo tikrosios vertės pokytį (kredito rizikai priskirtina dalis);
- skirtumą tarp finansinio įsipareigojimo balansinės vertės ir kreditoriui mokėtinos sumos;
- visą nuosavybės pelną arba nuostolį (su pervedimų priežastimis);
- sumą, realizuotą ir parodytą kitose bendrosiose pajamose, jei įsipareigojimo pripažinimas buvo nutrauktas per laikotarpį.

Atskleidimas, susijęs su finansiniais įsipareigojimais, klasifikuojamais prie įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais (kredito rizika kitose bendrosiose pajamose), pateikta 5 paveiksle.

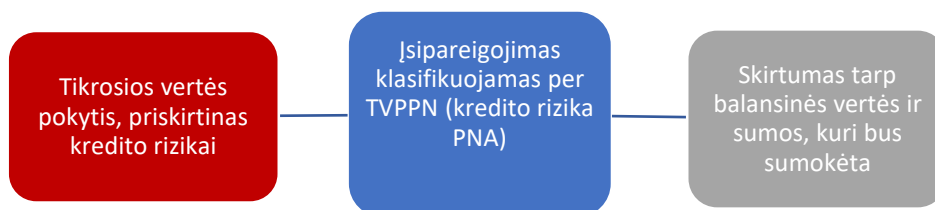

5 pav. Atskleidimas, susijęs su finansiniais įsipareigojimais, klasifikuojamais prie įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais (kredito rizika kitose bendrosiose pajamose)

Kai finansinis įsipareigojimas klasifikuojamas prie įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais, visi tikrosios vertės pokyčiai turi būti apskaitomi pelno (nuostolių) ataskaitoje (įskaitant kredito rizikos pokyčius). Būtina atskleisti informacija (7 TFAS 10A straipsnis):

- tikrosios vertės pokyčio suma per laikotarpį, priskirtina kredito rizikos pokyčiui, ir visa tikrosios vertės pokyčio suma, priskirtina kredito rizikos pokyčiui;
- skirtumas tarp finansinio įsipareigojimo balansinės vertės ir sumos, kurią ūkio subjektas turi sumokėti kreditoriui pasibaigus terminui.

Atskleidimas, susijęs su finansiniais įsipareigojimais, klasifikuojamais prie įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais (kredito rizika pelno (nuostolio) ataskaitoje), pateikti 6 paveiksle.

6 pav. Atskleidimas, susijęs su finansiniais įsipareigojimais, klasifikuojamais prie įsipareigojimų, kurie apskaitomi tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais (kredito rizika pelno (nuostolio) ataskaitoje)

Ūkio subjektas taip pat turėtų atskleisti šią informaciją (7 TFAS 11 straipsnis):

- Metodą (įskaitant metodo detales), naudojamą siekiant įvykdyti anksčiau minėto atskleidimo reikalavimus.
- Ūkio subjektas gali manyti, kad finansinio turto ar įsipareigojimo tikrosios vertės pokytis ir šio pokyčio dalis, priskirtina kredito rizikai, nėra teisingai pateikta finansinės būklės ataskaitoje arba aiškinamajame rašte. Atskleidžia priežastis, kodėl subjektas padarė tokią išvadą, ir veiksnius, kuriuos jis laiko svarbiais.

- Būtina nustatyti, ar kredito rizikos pokyčių, susijusių su finansiniu įsipareigojimu, pateikimas kitose bendrosiose pajamose sukuria (ar padidina) apskaitos pelno arba nuostolių neatitikimą. Išsamus metodo ir metodų, naudojamų tai nustatyti, aprašymas.

Kiti atskleidimai pateikti 7 paveiksle.

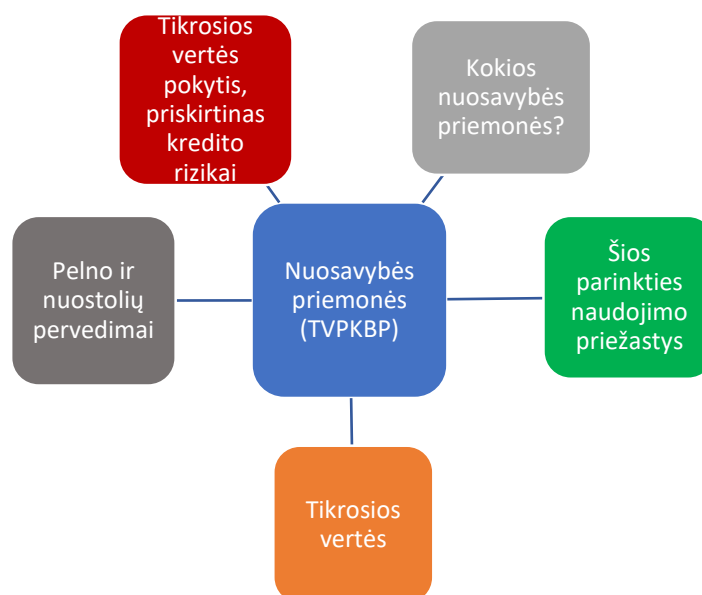

7 pav. Kiti atskleidimai

Jei ūkio subjektas investavo į nuosavybės priemones, kurios apskaitomos tikrąja verte ir kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, reikia atskleisti šią informaciją (7 TFAS 11A straipsnis):

- kurios nuosavybės priemonių investicijos apibrėžiamos kaip vertinamos tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- šios alternatyvos pateikimo parinkties naudojimo priežastis;
- tokių investicijų tikrąją vertę ataskaitų sudarymo dieną;
- per ataskaitinį laikotarpį pripažintus dividendus (atskaitoma atskirai nuo tų, kurių pripažinimas buvo nutrauktas per ataskaitinį laikotarpį ir tų, kurie buvo laikomi ataskaitinio laikotarpio pabaigoje);
- bendro pelno ir nuostolių pervedimai į nuosavybę (su perkėlimo priežastimis).

Informacija, susijusi su nuosavybės priemonių, kurios apskaitomos tikrąja verte ir kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, pateikta 8 paveiksle.

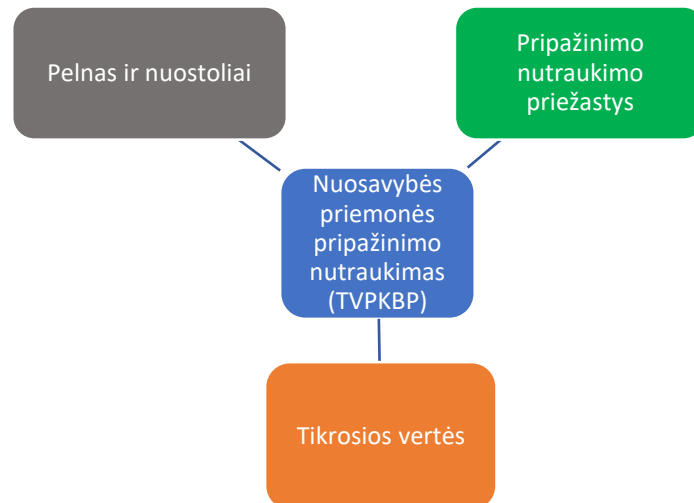

8 pav. Informacija, susijusi su nuosavybės priemonių, kurios vertinamos tikrąja verte, kurių pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis

Jei investicijų į nuosavybės priemones, vertinamas tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, pripažinimas nutraukiamas, turi būti atskleista ši informacija (7 TFAS 11B straipsnis):

- investicijų atsisakymo priežastys;
- investicijų tikroji vertė pripažinimo dieną;
- bendras perleidimo pelnas ir nuostoliai.

Informacijos atskleidimas, susijęs su nuosavybės priemonių tikrosios vertės pokyčio pripažinimo kitomis bendrosiomis pajamomis nutraukimu, pateiktas 9 paveiksle.

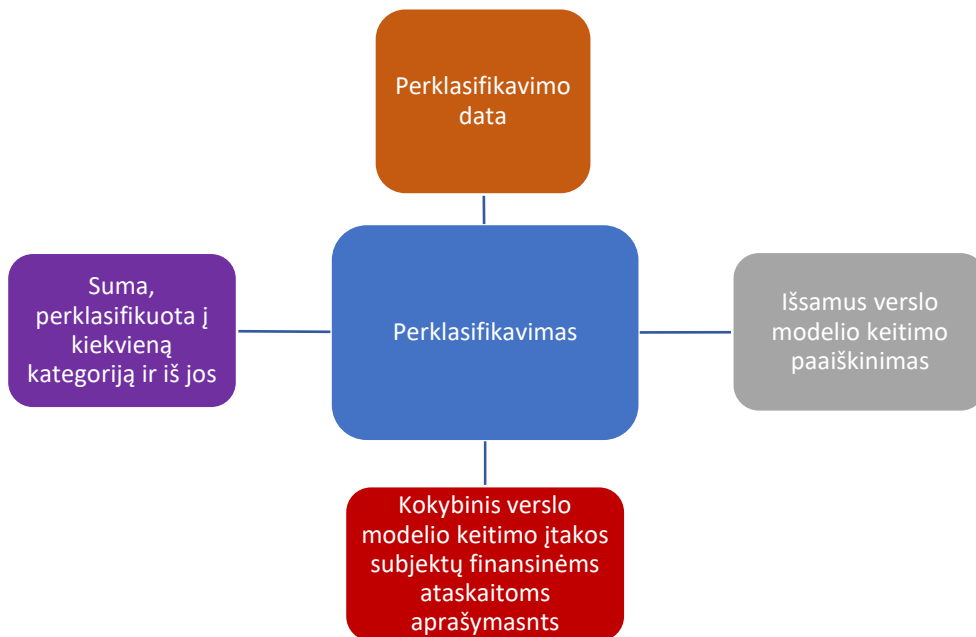
9 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su nuosavybės priemonių, vertinamų tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, pripažinimo nutraukimu

Ūkio subjektai gali perklasifikuoti savo finansinį turtą. Ūkio subjektas turi atskleisti informaciją, jei perklasifikuoja savo finansinį turtą. Šie atskleidimai yra (7 TFAS 12B straipsnis):

- perklasifikavimo data;
- išsamus verslo modelio keitimo paaiškinimas;
- kokybinis verslo modelio keitimo įtakos ūkio subjektų finansinėms ataskaitoms aprašymas;
- suma, perklasifikuota į kiekvieną kategoriją ir iš jos.

Informacija, susijusi su perklasifikavimu, pateikta 10 paveiksle.

10 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su perklasifikavimu

Jei ūkio subjektas perklasifikuoja finansinį turtą, kuris buvo vertinamas tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelnu ar nuostoliais, tada jis turi pateikti finansinį turtą įvertinamą amortizuota suma arba tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, jis turi atskleisti šią informaciją (7 TFAS 12C straipsnis):

- galiojančią palūkanų normą perklasifikavimo dieną; ir
- palūkanų pajamas, pripažintas finansinėse ataskaitose.

Informacijos, susijusios su finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje, perklasifikavimas pateiktas 11 paveiksle.

11 pav. Informacijos, susijusios su finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas pelno (nuostolių) ataskaitoje, perklasifikavimas

Jei ūkio subjektas perklasifikuoja finansinį turtą, kuris buvo vertinamas tikrąja verte, kurios pokytis pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, tada jis turi pateikti finansinį turtą įvertinamą amortizuota savikaina ar tikrąją verte pelno (nuostolių) ataskaitoje arba amortizuota savikaina ar tikrąją verte per kitas bendrąsias pajamas, jis turi atskleisti šią informaciją (7-asis TFAS, 12D straipsnis):

- finansinio turto tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje; ir
- tikrosios vertės pokytis, kuris būtų pripažintas (pelnu (nuostoliu) arba kitomis bendrosiomis pajamomis), jei finansinis turtas nebūtų perklasifikuotas.

Informacija, susijusi su finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikavimu pateikta 12 paveiksle.

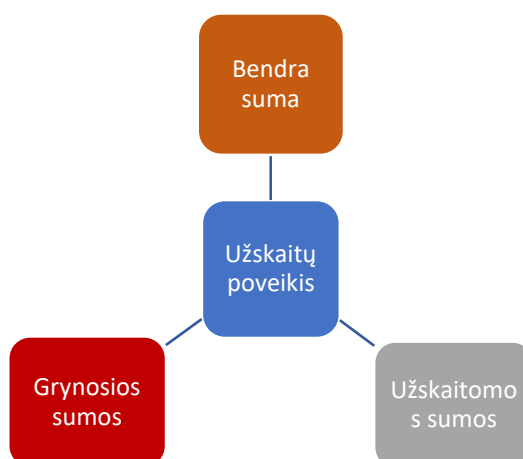

12 pav. Informacija, susijusi su finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikavimu

Ūkio subjektas turi atskleisti užskaitų poveikį finansinėms ataskaitoms. Todėl ūkio subjektas turėtų atskleisti užskaitos teisių poveikį arba galimą poveikį pripažintam finansiniam turtui ir finansiniams įsipareigojimams. Kai kuri kiekybinė informacija, kurią įmonė turi atskleisti, yra (7 TFAS 13C straipsnis):

- bendros tokio finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų sumos, įtrauktos į finansines ataskaitas;
- sumos, kurios užskaitomos pagal 32-ojo TAS 42 straipsnio kriterijus, nustatant finansinės būklės ataskaitoje pateiktas grynąsias sumas;
- grynosios sumos, pateiktos finansinės būklės ataskaitoje.

Atskleidimas, susijęs su užskaitų poveikiu, pateiktas 13 paveiksle.

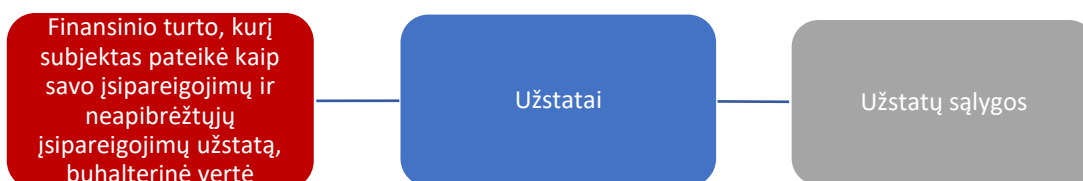

13 pav. Atskleidimas, susijęs su užskaitų poveikiu

Kitas klausimas, kurį ūkio subjektai turi atskleisti, yra užstatai. Atskleidimas, kurį ūkio subjektai turėtų pateikti šiuo atžvilgiu (7 TFAS 14 dalis):

- finansinio turto, kurį įmonė pateikė kaip savo įsipareigojimų ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų užstatą, buhalterinė vertė (įskaitant finansinį turtą, perklasifikuotą pagal 9-ąjį TFAS);
- suteiktų užstatų sąlygos.

Informacijos atskleidimas, susijęs su užstatu, pateiktas 14 paveiksle.

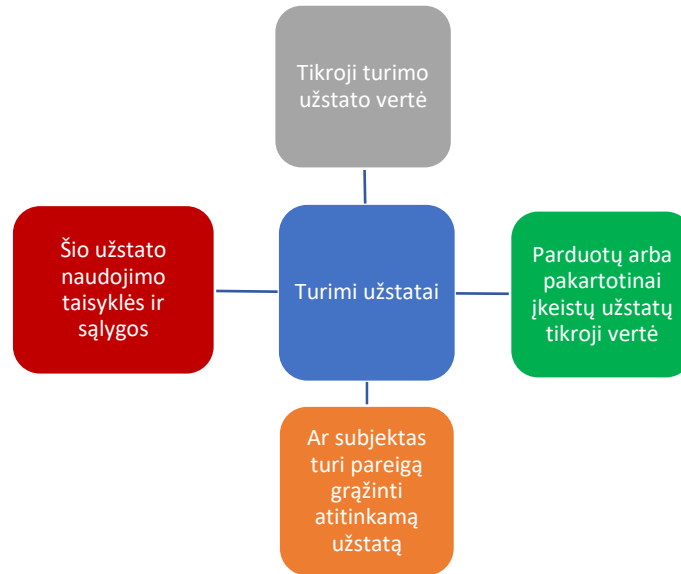

14 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su užstatu

Kita vertus, ūkio subjektai gali turėti finansinį arba nefinansinį užstatą. Jei užstato turėtojas turi teisę parduoti užstatą arba vėl įkeisti užstatą be įsipareigojimų, ūkio subjektas turėtų atskleisti šią informaciją (7 TFAS 15 straipsnis):

- tikroji turimo užstato vertė;
- parduotų arba pakartotinai įkeistų užstatų tikroji vertė;
- ar subjektas turi pareigą grąžinti atitinkamą užstatą;
- šio užstato naudojimo taisyklės ir sąlygos.

Informacijos atskleidimas, susijęs su turimais užstatais, pateiktas 15 paveiksle.

15 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su turimais užstatais

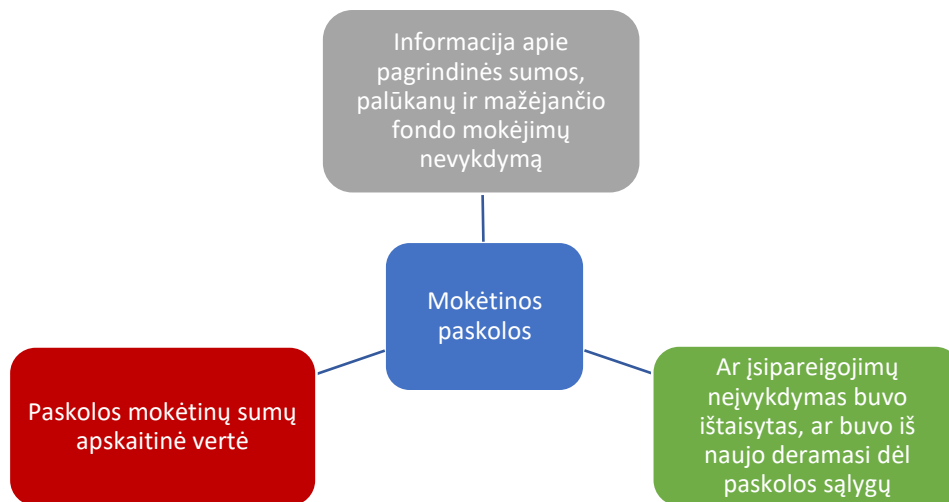
Banko atskleista informacija apie užstatų skirtumus ir tikrąją vertę, parodyta žemiau:

Einamasis laikotarpis	Įmonės, komercinės ir kitos paskolos (PV)	Vartojimo paskolos (PV)	Kreditinės kortelės (PV)	Finansinis lizingas (PV)	Faktoringas (PV)	Iš viso (PV)
Stebimas sąrašas	x	x	x	x	-	x
Paskolos su teisine priežiūra	x	x	x	-	x	x
Iš viso	x	x	x	x	x	x
Ankstesnis laikotarpis	Įmonės, komercinės ir kitos paskolos (PV)	Vartojimo paskolos (PV)	Kreditinės kortelės (PV)	Finansinis lizingas (PV)	Faktoringas (PV)	Iš viso (PV)
Stebimas sąrašas	x	x	x	x	x	x
Paskolos su teisine priežiūra	x	x	x	-	x	x
Iš viso	x	x	x	x	x	x

Jei į finansines ataskaitas įtrauktos mokėtinos paskolos, ūkio subjektas turėtų apie tai atskleisti informaciją. Šie atskleidimai yra (7 TFAS 18 straipsnis):

- išsami informacija apie pagrindinės sumos, palūkanų ir mažėjančio fondo mokėjimų nevykdymą per laikotarpį arba minėtų skolų amortizavimo sąlygas;
- nevykdomų paskolos sumų apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje;
- prieš patvirtinant finansines ataskaitas: ar buvo ištaisytas įsipareigojimų nevykdymas, ar buvo iš naujo deramasi dėl paskolos skolų sąlygų.

Informacijos atskleidimas, susijęs su paskolų mokėtinomis sumomis, pateiktas 16 paveiksle.

16 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su paskolų mokėtinomis sumomis

Yra informacijos, kurią ūkio subjektas turėtų pateikti apie pajamų, sąnaudų, pelno ir nuostolių straipsnius. Tai yra (7 TFAS 20 straipsnis):

- finansinio turto ir įsipareigojimų, vertinamų tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje, tikrosios vertės pokyčiai;
- finansiniai įsipareigojimai, vertinami amortizuota suma;
- finansinis turtas, vertinamas amortizuota suma;
- investicijos į nuosavybės priemones, apskaitomas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas;
- palūkanų pajamos arba nuostoliai:
  - o finansinis turtas, vertinamas amortizuota suma;
  - o finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas;
  - o finansiniai įsipareigojimai, kurie nėra vertinami tikrąja verte per pelną arba nuostolius.
- įmokų pajamos arba sąnaudos:
  - o finansinis turtas arba įsipareigojimai, kurie neklasifikuojami kaip tikrąja verte per pelną arba nuostolius;
  - o patikros ir kitos saugojimo veiklos, dėl kurių finansinis turtas laikomas asmenų, fondų, pensijų planų ir kitų institucijų vardu arba laikomas investicija.

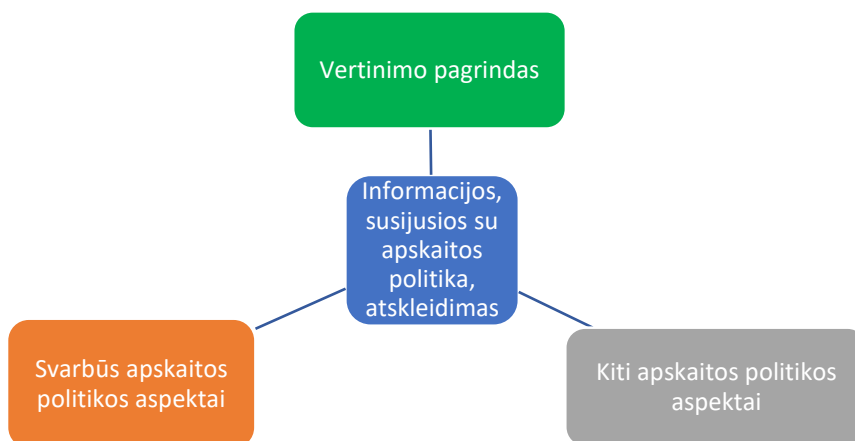
Informacijos, susijusios su pajamomis, sąnaudomis, pelnu ir nuostoliais, atskleidimas pateiktas 17 paveiksle.

17 pav. Informacijos, susijusios su pajamomis, sąnaudomis, pelnu ir nuostoliais, atskleidimas

Pagal 1-ąją TAS ūkio subjektas turi atskleisti svarbią finansinių priemonių apskaitos politiką, finansinių ataskaitų sudarymui naudotas vertinimo pagrindus ir kitus apskaitos principus, būtinus finansinėms ataskaitoms suprasti (7 TFAS 21 straipsnis).

Informacijos, susijusios su apskaitos politika, atskleidimas pateiktas 18 paveiksle.

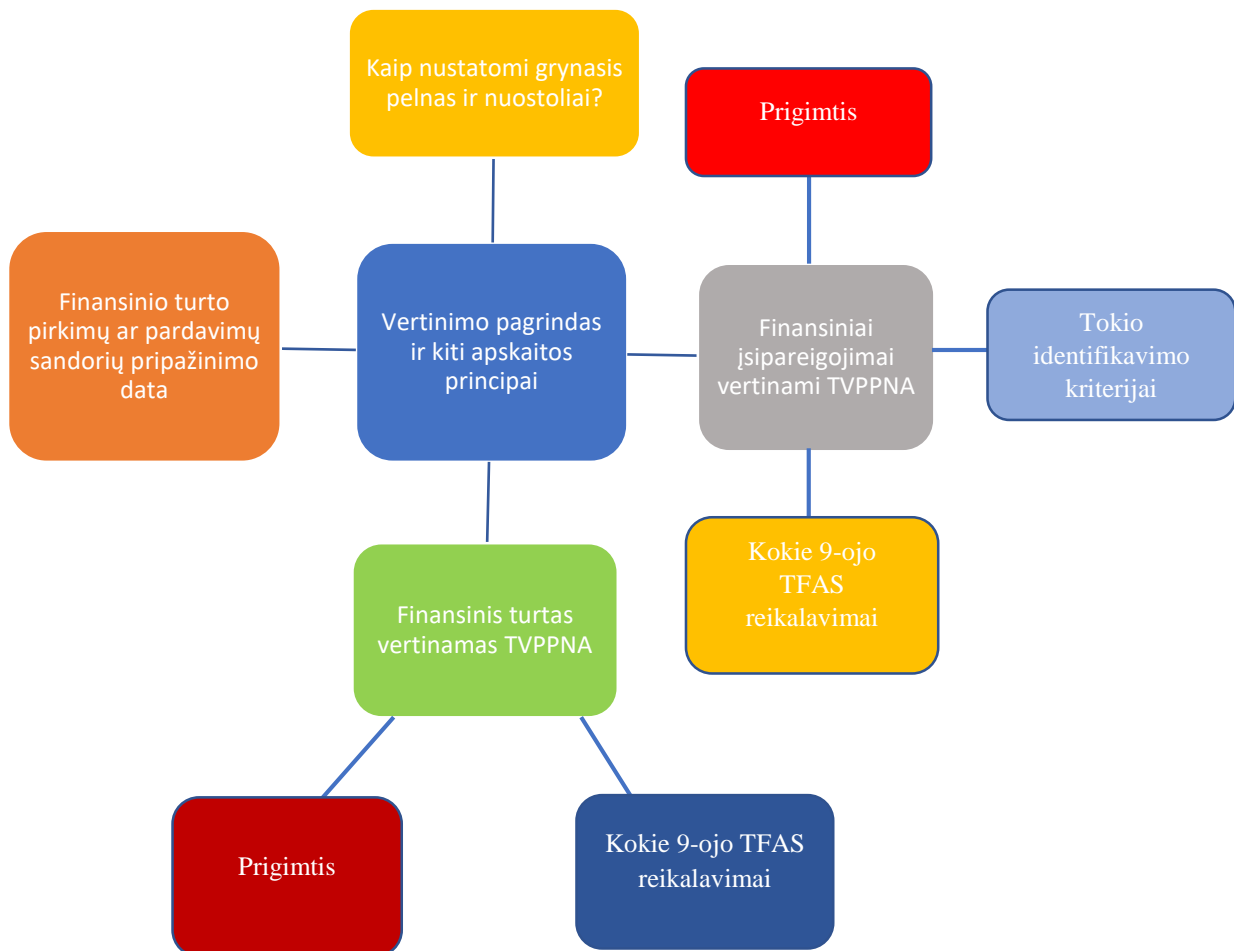

18 pav. Informacijos, susijusios su apskaitos politika, atskleidimas

Atskleidžiant vertinimo pagrindus ir kitus apskaitos principus, naudojamus rengiant finansines ataskaitas, skirtas finansinėms priemonėms, gali būti teikiama papildoma informacija (7 TFAS B5 straipsnis):

- Finansiniams įsipareigojimams, vertinamiems tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje:
  - o finansinės atsakomybės pobūdis;
  - o tokio finansinių įsipareigojimų identifikavimo pirminio pripažinimo metu kriterijai; ir
  - o kaip laikomasi 9-ojo TFAS reikalavimų, norint atlikti tokį priskyrimą.
- Finansiniam turtui, vertinamam tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje:
  - o finansinio turto pobūdis;
  - o kaip laikomasi 9-ojo TFAS reikalavimų, kad būtų galima atlikti tokį priskyrimą.
- Ar finansinio turto pirkimai ar pardavimai pripažįstami sandorio ar atsiskaitymo dieną.
- Kaip grynasis pelnas ir nuostoliai nustatomi pagal kiekvieną finansinių priemonių klasę.

Atskleidimas, susijęs su vertinimo pagrindu ir kitais apskaitos principais, pateiktas 19 paveiksle.

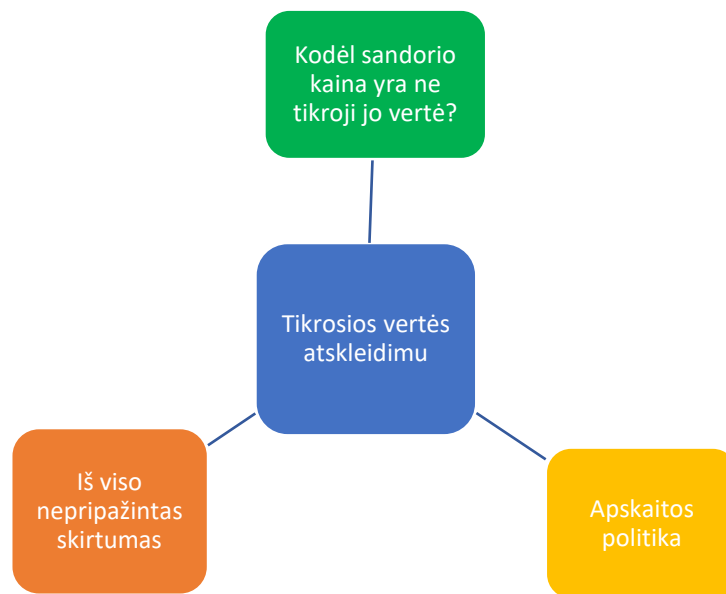
19 pav. Atskleidimas, susijęs su vertinimo pagrindu ir kitais apskaitos principais

Ūkio subjektas neprivalo atskleisti finansinių priemonių (trumpalaikės prekybos gautinos ir mokėtinos sumos, nuomos įsipareigojimų), kurių apskaitinė vertė yra artima tikrajai vertei. Kiekvienos finansinio turto ir įsipareigojimų klasės, išskyrus pateiktas aukščiau, tikroji vertė turi būti atskleista lyginant su balansine verte (7 TFAS 25, 29 straipsniai). Tikroji vertė negali būti nustatyta naudojant vertinimo

metodą, kuris naudoja rinkos informaciją arba panašaus turto ar įsipareigojimo kotiruojamą kainą. Tokiais atvejais, kai iš pradžių pripažįstamas finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas, pelnas arba nuostolis finansinėse ataskaitose neatsispindi. Ūkio subjektas, susidūręs su tokia situacija, turi atskleisti šią informaciją apie finansinio turto ir įsipareigojimų klases (7 TFAS 28 straipsnis):

- apskaitos politiką, skirtą pripažinti skirtumą tarp tikrosios vertės ir sandorio kainos pirminio pripažinimo pelnu arba nuostoliais;
- bendras skirtumas, kuris dar nepripažintas pelnu arba nuostoliais laikotarpio pradžioje ir pabaigoje, ir sąskaitos likučio pokyčius, atsiradusius dėl šio skirtumo, suderinimas;
- priežastis, kodėl ūkio subjektas nelaiko sandorio kainos geriausiu tikrosios vertės įrodymu.

Informacijos atskleidimas, susijęs su tikrosios vertės atskleidimu, pateiktas 20 paveiksle.

20 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su tikrosios vertės atskleidimu

Toliau pateikiamas tikrosios vertės atskleidimo pavyzdys, kurį bankas turėtų pateikti savo finansinių ataskaitų išnašose apie savo finansinį turtą ir įsipareigojimus.

	Balansinė vertė		Tikroji vertė	
	Einamasis laikotarpis (PV)	Ankstesnis laikotarpis (PV)	Einamasis laikotarpis (PV)	Ankstesnis laikotarpis (PV)
Finansinis turtas	X	x	x	x
• Iš pinigų rinkos	X	x	x	x
• Bankai	X	x	x	x
• Finansinis turtas tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	X	x	x	x
• Finansinis turtas vertinamas amortizuota suma	X	x	x	x
• Paskolos	X	x	x	x
Finansiniai įsipareigojimai	X	x	x	x
• Banko depozitai	X	x	x	x
• Kiti depozitai	X	x	x	x
• Lėšos, pasiskolintos iš kitų finansinių institucijų	X	x	x	x
• Finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	X	x	x	x
• Subordinuotos paskolos	x	x	x	x
• Išleisti apyvartiniai vertybiniai popieriai	x	x	x	x
• Įvairios mokėtinos sumos	x	x	x	x

Einamasis laikotarpis	1 lygis (PV)	1 lygis (PV)	1 lygis (PV)	Iš viso (PV)
Finansinis turtas, kurio tikrosios vertės pokytis atsispindi pelno (nuostolių) ataskaitoje	x	x	x	x
Finansinis turtas, kurio tikrosios vertės pokytis atsispindi kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje	x	x	x	x
Išvestinis finansinis turtas	x	x	x	x
Turtas iš viso	x	x	x	x
Išvestiniai finansiniai įsipareigojimai	x	x	x	x
Finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	x	x	x	x
Įsipareigojimai iš viso	x	x	x	x
Ankstesnis laikotarpis	1 lygis (PV)	1 lygis (PV)	1 lygis (PV)	Iš viso (PV)
Finansinis turtas, kurio tikrosios vertės pokytis atsispindi pelno (nuostolių) ataskaitoje	x	x	x	x
Finansinis turtas, kurio tikrosios vertės pokytis atsispindi kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje	x	x	x	x
Išvestinis finansinis turtas	x	x	x	x
Turtas iš viso	x	x	x	x

Išvestiniai finansiniai įsipareigojimai	x	x	x	x
Finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte pelno (nuostolių) ataskaitoje	x	x	x	x
Įsipareigojimai iš viso	x	x	x	x

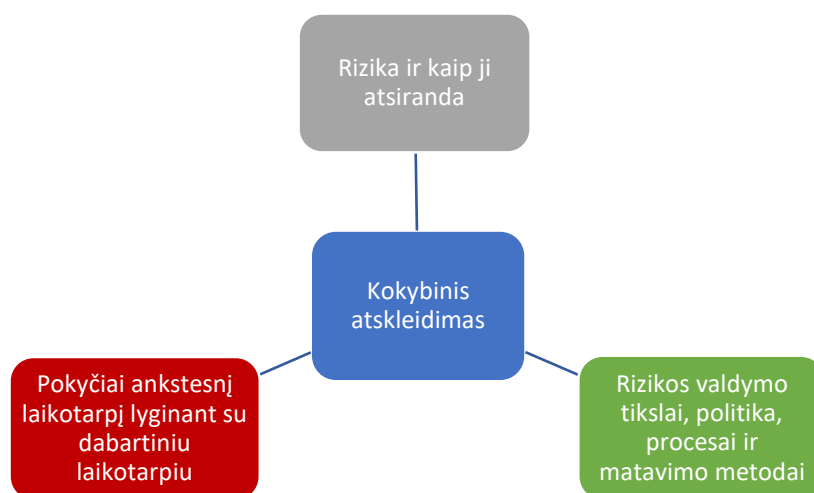
Būtina atskleisti informacija apie rizikos, kylančios iš finansinių priemonių, pobūdį ir lygį

Ūkio subjektas savo finansinių ataskaitų vartotojams turėtų atskleisti su finansinėmis priemonėmis kylančios rizikos pobūdį ir lygį. Ši rizika paprastai apima kredito riziką, likvidumo riziką ir rinkos riziką. Ūkio subjektas privalo atskleisti riziką tiek kiekybine, tiek kokybine prasme.

Kokybinė informacija, kurią ūkio subjektas turėtų atskleisti apie finansines priemones, yra (7 TFAS 33 straipsnis):

- rizika ir kaip ji atsiranda;
- rizikos valdymo tikslai, politika, procesai ir matavimo metodai;
- pirmųjų dviejų eilučių pasikeitimai ankstesnį laikotarpį lyginant su dabartiniu laikotarpiu.

Su kokybiniu atskleidimu susiję atskleidimai pateikti 21 paveiksle.

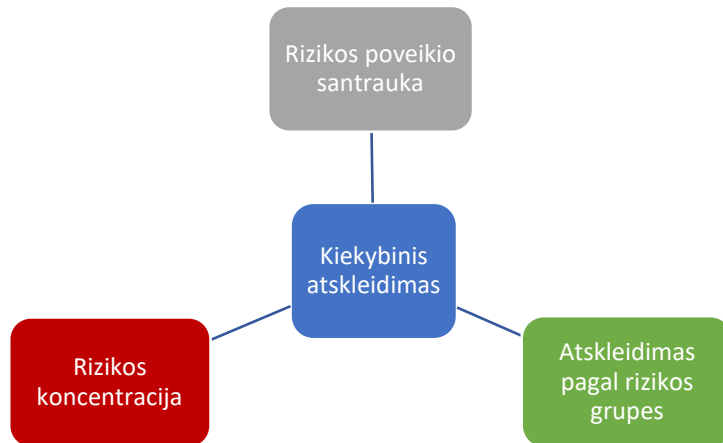

21 pav. Su kokybiniu atskleidimu susiję informacijos atskleidimai

Dėl kiekybinės rizikos, kylančios dėl finansinių priemonių, ūkio subjektas turėtų atskleisti (7 TFAS 34 straipsnis):

- suvestinius kiekybinius rizikos poveikio duomenis;
- jei atskleidžiama ne pagal pirmą eilutę, atskleidžiama pagal rizikos grupes (kredito rizika, likvidumo rizika, rinkos rizika ir kt.);
- jei atskleidimas pagal pirmą ir antrą eilutes nėra aiškus, atskleidžiama pagal rizikos koncentraciją.

Informacijos atskleidimas, susijęs su kiekybiniu atskleidimu, pateiktas 22 paveiksle.

22 pav. Informacijos atskleidimas, susijęs su kiekybiniu atskleidimu

Kredito rizikos poveikis būsimų pinigų srautų sumai, laikui ir neapibrėžtumui turi būti atskleistas finansinių ataskaitų naudotojams. Atskleidžiama kredito rizika turi būti tokia (7 TFAS 35B straipsnis):

- Įmonės kredito rizikos valdymo praktika (įskaitant metodą, prielaidas ir informaciją, naudojamą kredito nuostoliams įvertinti). Kaip ši praktika yra susijusi su tikėtinų kredito nuostolių pripažinimu ir vertinimu.
- Kiekybinė ir kokybinė informacija, leidžianti įvertinti sumas, atsirandančias dėl tikėtinų kredito nuostolių (įskaitant numatomų kredito nuostolių dydžio pokyčius ir jų priežastis).
- Informacija apie įmonės patiriamą kredito riziką (įskaitant reikšmingą kredito rizikos koncentraciją).

Informacijos, susijusios su kredito rizika, atskleidimas pateiktas 23 paveiksle.

23 pav. Informacijos, susijusios su kredito rizika.

Ūkio subjektas turėtų atskleisti šią informaciją apie savo kredito rizikos valdymo praktiką (7 TFAS 35F straipsnis):

- Ūkio subjektas turi atskleisti, kaip jis nustatė, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo, paaiškindamas:
  - o kaip atliekamas vertinimas, jei finansinėse priemonėse nustatoma maža kredito rizika; ir
  - o kaip paneigiama reikšmingo kredito rizikos padidėjimo prielaida, nors finansinio turto mokėjimo terminas pasibaigė daugiau kaip prieš 30 dienų.

- Subjekto įsipareigojimų neįvykdymo apibrėžimas.
- Jei tikėtini kredito nuostoliai vertinami bendrai, kaip finansinės priemonės sugrupuojamos.
- Kaip subjektas nustato sumažėjusios kredito vertės finansinį turta.
- Subjekto taikoma nurašymo politika (įskaitant priežastis, kodėl nesitikima susigrąžinti, ir informaciją apie finansinio turto, kuris yra nurašytas, bet kuriam vis dar taikoma vykdymo veikla, politiką).
- Kaip restruktūrizuojami sutartyje numatyti finansinio turto pinigų srautai, įskaitant:
  - o kaip ūkio subjektas nustato, ar restruktūrizuoto finansinio turto kredito rizika, įvertinama tikėtino kredito nuostolio laikotarpiu, yra koreguojama, kad būtų įvertinta suma lygi 12 mėnesių tikėtiniems kredito nuostoliams; ir
  - o kaip ūkio subjektas stebi, koku mastu finansinio turto, atitinkančio pirmiau minėtą sąlygą, nuostolių atidėjimas vėliau yra iš naujo įvertinamas per visą laikotarpį tikėtinius kredito nuostolius.

Informacijos, susijusios su kredito rizikos valdymo praktika, atskleidimas pateiktas 24 paveiksle.

24 pav. Informacijos, susijusios su kredito rizikos valdymo praktika, atskleidimas

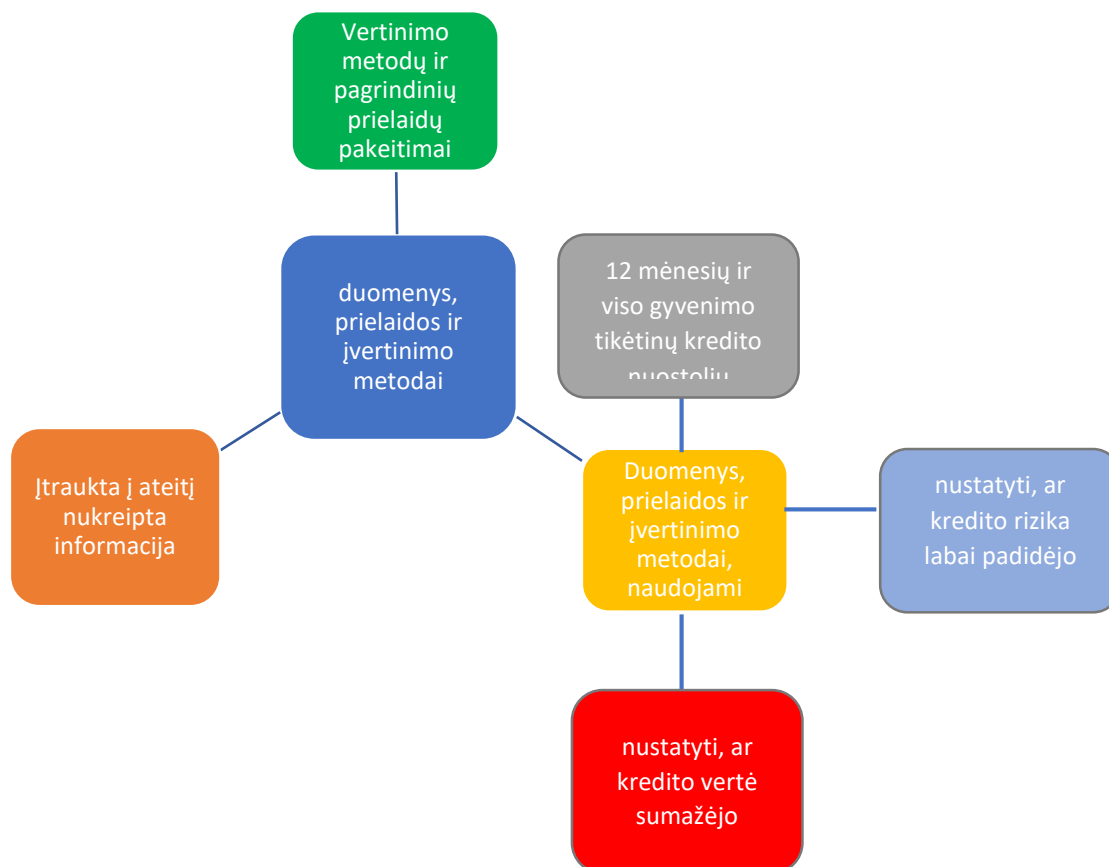
Ūkio subjektas turi atskleisti modelio, kurį jis naudoja, kad atitiktų 9-ajame TFAS numatytus vertės sumažėjimo reikalavimus, duomenis, prielaidas ir įvertinimo metodus. Būtinai paaiškinimai yra tokie (7 TFAS 35G straipsnis):

- Duomenys, prielaidos ir įvertinimo metodai, naudojami:
  - o 12 mėnesių ir viso gyvenimo tikėtinų kredito nuostolių įvertinimui;
  - o nustatyti, ar finansinių priemonių kredito rizika nuo pirminio pripažinimo labai padidėjo;

o nustatyti, ar finansinis turtas yra finansinis turtas, kurio kredito vertė sumažėjo.

- Kaip į ateitį orientuota informacija įtraukiama į numatomų kredito nuostolių vertinimą (įskaitant makroekonominę informaciją).
- Vertinimo metodų ir pagrindinių prielaidų pakeitimai bei šių pokyčių priežastys.

Informacijos, susijusios su duomenimis, prielaidomis ir įvertinimo metodais, atskleidimas pateiktas 25 paveiksle.

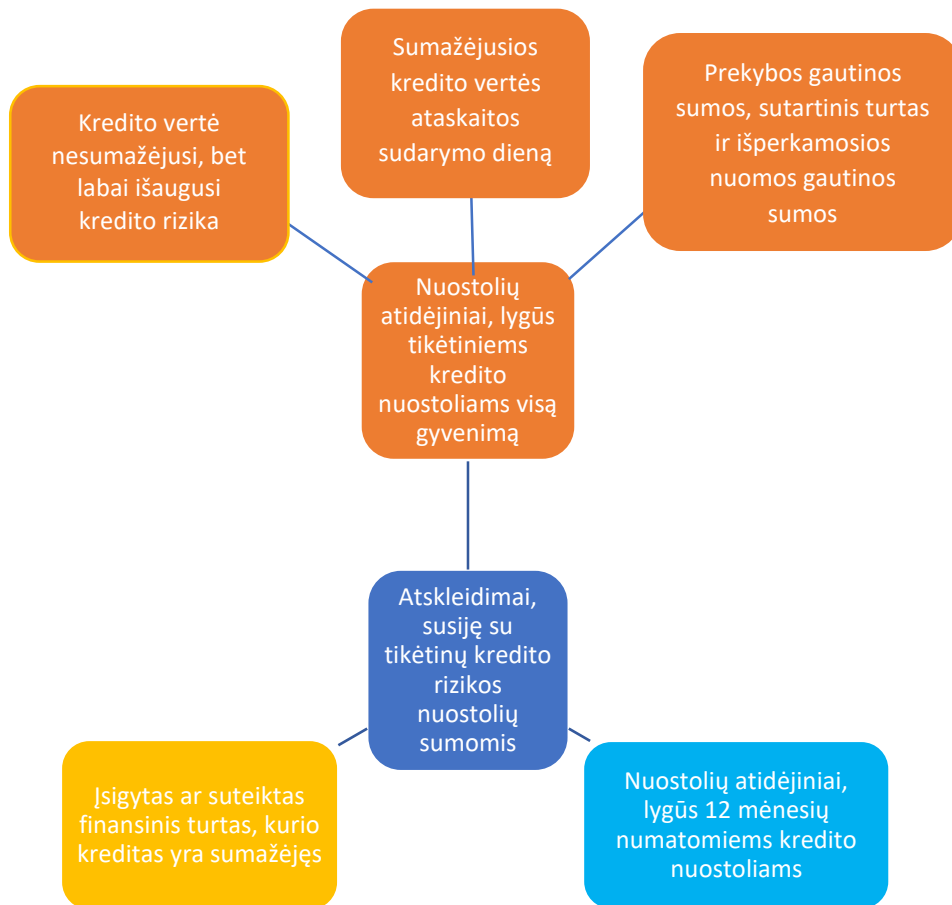

25 pav. Informacijos, susijusios su duomenimis, prielaidomis ir įvertinimo metodais, atskleidimas

Ūkio subjektas privalo atskleisti kokybinę ir kiekybinę informaciją apie sumas, atsirandančias dėl tikėtinų kredito nuostolių. Šiais tikslais ūkio subjektas turi pateikti atskaitymų nuostoliams pradžios ir pabaigos likučių suderinimą pagal finansinių priemonių klases. Lentelėje, kurią reikia parengti, turi būti pateikti šie pakeitimai (7 TFAS 35H straipsnis):

- Išmatuotų nuostolių atidėjiniai, lygūs 12 mėnesių tikėtinų nuostolių atidėjimams.
- Išmatuoti nuostoliai, lygūs tikėtiniems kredito nuostoliams visą gyvavimo laikotarpį:
  - o finansinės priemonės, kurių kredito rizika po pirminio pripažinimo labai padidėjo, tačiau kurios nėra sumažėjusios kredito vertės finansinis turtas;
  - o finansinis turtas, kurio kredito vertė nebuvo sumažėjusi įsigyjant ar sukuriant, bet buvo sumažėjusi ataskaitų sudarymo dieną; ir
  - o prekybos gautinos sumos, sutartinis turtas ir išperkamosios nuomos gautinos sumos, kurių atidėjimas nuostoliams yra vertinamas pagal 9-ąjį TFAS.
- Įsigytas ar suteiktas finansinis turtas, kurio kreditas yra sumažėjęs.

Informacijos, susijusios su tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumomis, atskleidimas pateiktas 26 paveiksle.

26 pav. Informacijos, susijusios su tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumomis, atskleidimas

Siekdamas suprasti nuostolių sumažėjimo pokyčius, ūkio subjektas turėtų atskleisti, koku mastu reikšmingi finansinių priemonių bendrosios balansinės vertės pokyčiai per laikotarpį lėmė atidėjinių nuostoliams pokytį. Informacija pateikiama atskirai apie finansines priemones, kurios atspindi nuostolių atlyginimą ir apima atitinkamą kokybinę ir kiekybinę informaciją. Jų pavyzdžiai (7 TFAS 35I straipsnis):

- pokyčiai dėl per ataskaitinį laikotarpį sukurtų ar įsigytų finansinių priemonių;
- sutartyje numatytų pinigų srautų restruktūrizavimas, dėl kurio finansinio turto pripažinimas nenutraukiamas pagal 9-ąjį TFAS;
- pokyčiai dėl finansinių priemonių (įskaitant nurašymus), kurių pripažinimas buvo nutrauktas per ataskaitinį laikotarpį; ir
- pokyčiai, atsirandantys dėl to, ar atidėjiniai nuostoliams apskaičiuojami 12 mėnesių tikėtiniais kredito nuostoliais ar tikėtiniais kredito nuostoliais per visą gyvavimo laikotarpį.

Informacijos, susijusios su bendrosios apskaitinės vertės pokyčiais, dėl kurių pasikeitė atidėjiniai nuostoliams, atskleidimas pateiktas 27 paveiksle.

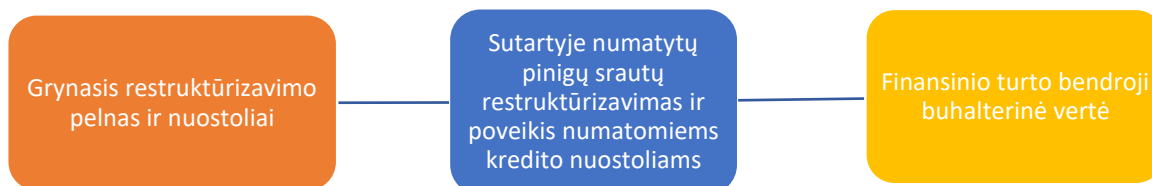

27 pav. Informacijos, susijusios su bendrosios apskaitinės vertės pokyčiais, dėl kurių pasikeitė atidėjiniai nuostoliams, atskleidimas

Ūkio subjektas turėtų atskleisti sutartyje numatytų pinigų srautų restruktūrizavimo (dėl kurio nereikia nutraukti finansinio turto pripažinimo) pobūdį ir poveikį bei to restruktūrizavimo poveikį numatomų kredito nuostolių vertinimui. Šiais tikslais pateikiami šie paaiškinimai:

- grynasis restruktūrizavimo pelnas ir nuostoliai (finansinis turtas, vertinamas amortizuota suma ir tikėtino nuostolio prieš restruktūrizavimą atidėjiniai per visą laikotarpį);
- finansinio turto bendroji buhalterinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (finansinis turtas, vertinamas 12 mėnesių tikėtino nuostolio atidėjiniu, o ne viso gyvavimo laiko numatytu atidėjiniu dėl restruktūrizavimo).

Informacijos, susijusios su sutartyje numatytų pinigų srautų restruktūrizavimu ir poveikiu numatomiems kredito nuostoliams, atskleidimas pateiktas 28 paveiksle.

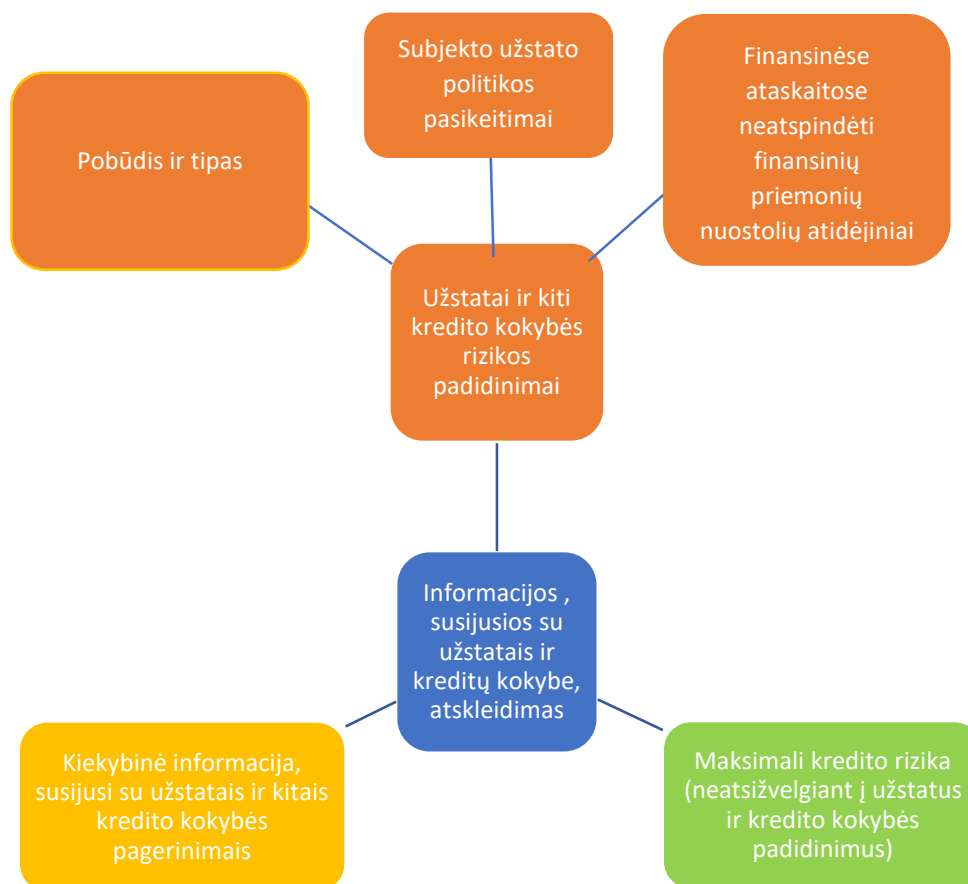

28 pav. Informacijos, susijusios su sutartyje numatytų pinigų srautų restruktūrizavimu ir poveikiu numatomiems kredito nuostoliams, atskleidimas

Ūkio subjektas turėtų atskleisti užstato padidėjimo ir kredito kokybės padidinimo poveikį tikėtinam finansinių priemonių grupių kredito nuostoliui. Informacija, kurią reikia atskleisti, yra tokia (7-asis TFAS, 35K straipsnis):

- Maksimali kredito rizika ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, neatsižvelgiant į užstatus ir kitas kredito kokybės padidinimo priemones.
- Užstatai ir kitos kredito kokybės padidinimo priemonės bei šie paaiškinimai:
  - o užstato pobūdis ir tipas;
  - o subjekto užstato politikos pasikeitimai;
  - o finansinės priemonės, kurios finansinėse ataskaitose nėra parodomos kaip nuostolių atidėjimas dėl užstato buvimo.
- Kiekybinė informacija, susijusi su turimu užstatu ir kitais kredito kokybės padidinimais finansiniam turtui, kurio kredito vertė yra sumažėjusi.

Informacijos, susijusios su užstatais ir kredito kokybės pagerinimu, atskleidimas pateiktas 29 paveiksle.

29 pav. Informacijos, susijusios su užstatais ir kredito kokybės pagerinimu, atskleidimas

Ūkio subjektas savo finansinių ataskaitų naudotojams turi pateikti informaciją apie savo kredito riziką ir kredito rizikos koncentraciją. Šiuo tikslu ūkio subjektas finansinių garantijų sutartyse turi atskleisti bendrąsias finansinio turto ir kredito įsipareigojimų buhalterines vertes bei kredito riziką (su kredito reitingu). Ši informacija pateikiama atskirai apie toliau išvardintas finansines priemones (7 TFAS 35M straipsnis):

- Atidėjiniai nuostoliams apskaičiuojami kaip finansinės priemonės, įvertintos suma, lygia 12 mėnesių tikėtiniems kredito nuostoliams.

- Atidėjiniai nuostoliams apskaičiuojami suma, lygia tikėtiniems kredito nuostoliams per visą laikotarpį ir:

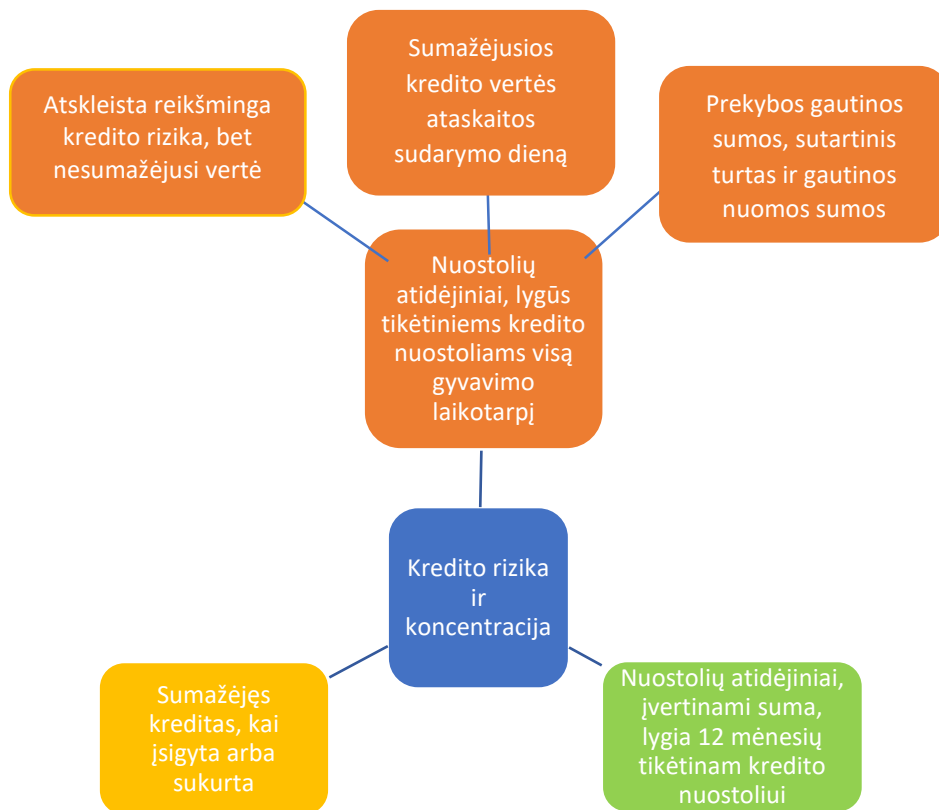
- o finansinės priemonės, kurioms kyla reikšminga kredito rizika, bet kurių vertė po pirminio pripažinimo nesumažėjo;

- o finansinis turtas, kurio kredito vertė ataskaitų sudarymo dieną yra sumažėjusi, ir

- o prekybos gautinos sumos, sutartinis turtas ir išperkamosios nuomos gautinos sumos, kurių kredito nuostoliai, įvertinti pagal 9-ąjį TFAS.

- Finansinis turtas, kurio kreditas yra sumažėjęs įsigijus ar sukūrus.

Informacijos, susijusios su kredito rizikos koncentracija, atskleidimas pateiktas 30 paveiksle.

30 pav. Informacijos, susijusios su kredito rizikos koncentracija, atskleidimas

Pavyzdžiui, toliau pateikiama banko pradelstų gautinų sumų senėjimo analizė ir informacija, susijusi su numatomais paskolų kredito nuostoliais:

	Einamasis laikotarpis (PV)	Ankstesnis laikotarpis (PV)
1-30 dienų pavėluota	x	x
31-60 dienų pavėluota	x	x
61-90 dienų pavėluota	x	x
91-180 dienų pavėluota	x	x
IŠ viso	x	x

	1 etapas (PV)	2 etapas (PV)	3 etapas (PV)	Iš viso (PV)
Laikotarpio pradžia (20X1 m. sausio 1 d.)	x	x	X	x
Papildymai	x	x	X	x
Perleidimai	(x)	(x)	(x)	(x)
NPL pardavimai	(x)	(x)	(x)	(x)
Nurašymai	(x)	(x)	(x)	(x)
Perėjimas į 1 etapą	x	x	(x)	x
Perėjimas į 2 etapą	(x)	x	x	x
Perėjimas į 3 etapą	x	(x)	x	x
Laikotarpio pabaiga	x	x	x	x
Laikotarpio pradžia (20X2 m. sausio 1 d.)	x	x	x	x
Papildymai	x	x	x	x
Perleidimai	(x)	(x)	(x)	(x)
NPL pardavimai	(x)	(x)	(x)	(x)
Nurašymai	(x)	(x)	(x)	(x)
Perėjimas į 1 etapą	x	x	(x)	(x)
Perėjimas į 2 etapą	x	(x)	x	x
Perėjimas į 3 etapą	x	x	x	(x)
Laikotarpio pabaiga	x	x	x	x

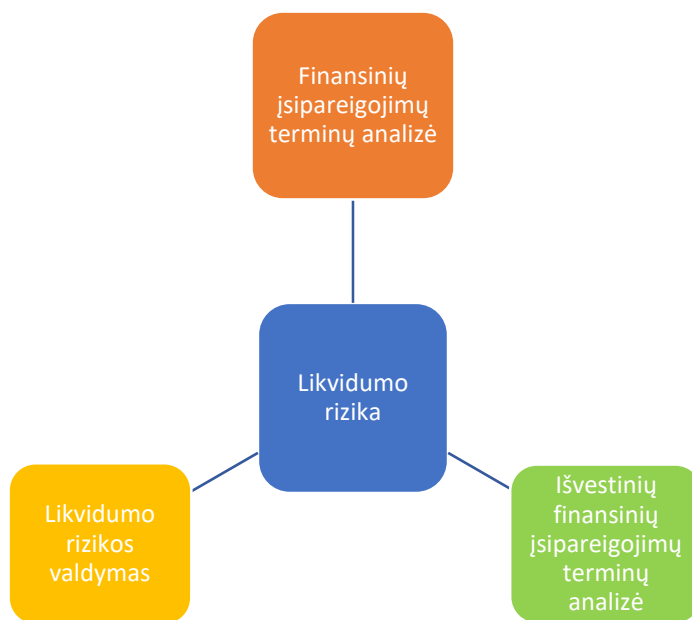
Žemiau pateikiama bendra informacija, kurią bankas turėtų pateikti apie kredito rizikos mažinimo būdus.

Einamasis laikotarpis	Neužtikrinamos pozicijos: balansinė vertė pagal TAS (PV)	Užstatu užtikrintos pozicijos (PV)	Užstatų užtikrintų pozicijų suma (PV)	Finansinėmis garantijomis užtikrintos pozicijos (PV)	Finansinėmis garantijomis užtikrintų pozicijų suma (PV)	Kredito išvestinėmis finansinėmis priemonėmis užtikrintos pozicijos (PV)	Kredito išvestinėmis finansinėmis priemonėmis užtikrintų pozicijų suma (PV)
Paskolos	x	x	x	x	x	x	x
Skolos vertybiniai popieriai	x	x	x	x	x	x	x
IŠ VISO	x	x	x	x	x	x	x
Iš kurių neįvykdyti	x	x	x	x	x	x	x
Ankstesnis laikotarpis	Neužtikrinamos pozicijos: balansinė vertė pagal TAS (PV)	Užstatu užtikrintos pozicijos (PV)	Užstatų užtikrintų pozicijų suma (PV)	Finansinėmis garantijomis užtikrintos pozicijos (PV)	Finansinėmis garantijomis užtikrintų pozicijų suma (PV)	Kredito išvestinėmis finansinėmis priemonėmis užtikrintos pozicijos (PV)	Collateralized amount of exposures secured by credit derivatives (PV)
Paskolos	x	x	x	x	x	x	x
Skolos vertybiniai popieriai	x	x	x	x	x	x	x
IŠ VISO	x	x	x	x	x	x	x
Iš kurių neįvykdyti	x	x	x	x	x	x	x

Ūkio subjektas turi atskleisti likvidumo riziką, susijusią su jo turimomis finansinėmis priemonėmis. Atskleidimas turi apimti šią informaciją (7 TFAS 39 straipsnis):

- finansinių įsipareigojimų (neišvestinių finansinių priemonių) terminų analizė; ir
- išvestinių finansinių įsipareigojimų terminų analizė,
- išvestinių ir neišvestinių finansinių įsipareigojimų likvidumo rizikos valdymo metodus.

Informacijos, susijusios su likvidumo rizika, atskleidimas pateiktas 31 paveiksle.

31 pav. Informacijos, susijusios su likvidumo rizika, atskleidimas

Likusių finansinių įsipareigojimų, kuriuos bankas pateikia išnašose dėl likvidumo rizikos, terminai pateikiami žemiau.

Einamasis laikotarpis	iki 1 mėnesio (PV)	1-3 mėnesiai (PV)	3-12 mėnesių (PV)	1-5 metai (PV)	Daugiau nei 5 metai (PV)	iš viso (PV)
Įsipareigojimai	x	x	x	x	x	x
Indėliai	x	x	x	x	x	x
Paskolos	x	x	x	x	x	x
Finansinių įsipareigojimų tikroji vertė per pelną ir nuostolius	x	x	x	x	x	x
Lėšos iš pinigų rinkos	x	x	x	x	x	x
Subordinuotos paskolos	x	x	x	x	x	x
Išleisti apyvartiniai vertybiniai popieriai	x	x	x	x	x	x
iš viso	x	x	x	x	x	x

Ankstesnis periodas	iki 1 mėnesio (PV)	1-3 mėnesiai (PV)	3-12 mėnesių (PV)	1-5 metai (PV)	Daugiau nei 5 metai (PV)	Iš viso (PV)
Įsipareigojimai	x	x	x	x	x	x
Indėliai	x	x	x	x	x	x
Paskolos	x	x	x	x	x	x
Finansinių įsipareigojimų tikroji vertė per pelną ir nuostolius	x	x	x	x	x	x
Lėšos iš pinigų rinkos	x	x	x	x	x	x
Subordinuotos paskolos	x	x	x	x	x	x
Išleisti apyvartiniai vertybiniai popieriai	x	x	x	x	x	x
Iš viso	x	x	x	x	x	x

Kita rizikos rūšis, kurią ūkio subjektas turi atskleisti finansinių ataskaitų naudotojams, yra rinkos rizika. Su rinkos rizika susijusi informacija yra jautrumo analizė ir kiti rinkos rizikos atskleidimai. Ūkio subjektas turi atskleisti šią informaciją apie jautrumo analizę (7 TFAS 40 straipsnis):

- kiekvienos rinkos rizikos rūšies jautrumo analizė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (šie atskleidimai turi parodyti rizikos pokyčių poveikį pelnui arba nuostoliams ir nuosavybei);
- jautrumo analizėje naudojami metodai ir prielaidos; ir
- metodų ir prielaidų pokyčiai bei tokių pokyčių priežastys.

Informacijos, susijusios su rinkos rizika (jautrumo analizės), atskleidimas pateiktas 32 paveiksle.

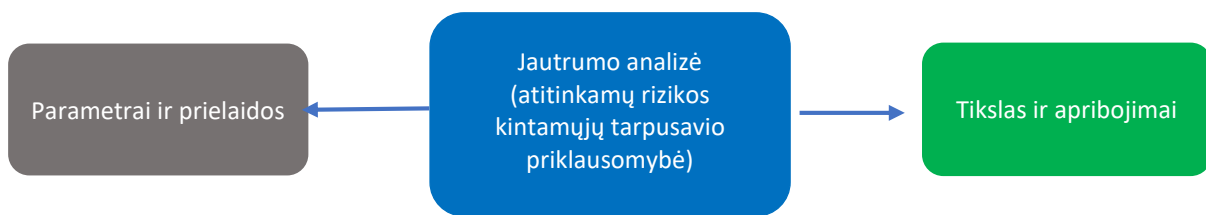

32 pav. Informacijos, susijusios su rinkos rizika (jautrumo analizė), atskleidimas

Jei ūkio subjektas atliko jautrumo analizę, atspindinčią atitinkamų rizikos kintamųjų (pvz., palūkanų normų ir užsienio valiutos kursų) tarpusavio priklausomybę, ir naudoja šią analizę finansinei rizikai valdyti, ji gali naudoti šią analizę vietoje anksčiau minėtos jautrumo analizės. Tokiu atveju ūkio subjektas taip pat turi atskleisti šią informaciją (7-asis TFAS, 41 straipsnis):

- parametrai ir prielaidos, kuriais grindžiami duomenys, gauti taikant atitinkamą jautrumo analizei naudotą metodą; ir
- naudojamo metodo tikslas ir apribojimai, dėl kurių metodas gali neatspindėti tikrosios turto ir įsipareigojimų vertės.

Su jautrumo analize susiję atskleidimai pateikti 33 paveiksle.

33 pav. Su jautrumo analize susiję atskleidimai

Žemiau esančioje lentelėje parodyta banko atskleidžiamoje informacijoje pateikta jautrumo valiutų rizikai analizė. Banko jautrumas valiutų kursų (USD ir EUR) pokyčiams yra 15 %. 15 % pokytis yra pariteto pokyčio prielaida, su kuria gali susidurti galimi svyravimai, naudojami banko testavimo nepalankiausiomis sąlygomis scenarijuose.

	Einamasis laikotarpis	Ankstesnis laikotarpis
Valiutos kurso pokytis	Įtaka pelnui/nuostoliui	Įtaka pelnui/nuostoliui
(+) 15%	x	x
(-) 15%	(x)	(x)